

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

KODEKS PRZECIWDZIAŁANIA UCIĄŻLIWOŚCI ZAPACHOWEJ

Projekt

KODEKS PRZECIWDZIAŁANIA UCIĄŻLIWOŚCI ZAPACHOWEJ

Departament Ochrony Powietrza
Warszawa, 6 czerwca 2016 r.

Departament Ochrony Powietrza i Klimatu
Warszawa, 21 czerwca 2016 r.

Spis treści

- Wprowadzenie
- Uwarunkowania prawne
- Metody zapobiegania i zmniejszania emisji odorów
- Techniki redukcji i ograniczania emisji substancji zapachowych
  - ❖ Techniki filtracyjne
  - ❖ Spalanie
  - ❖ Dezodoryzacja
- Identyfikacja źródeł emisji substancji odoroczynnych oraz działania zaradcze
  - ❖ Gospodarka odpadami
  - ❖ Gospodarka wodno-ściekowa
  - ❖ Rolnictwo
  - ❖ Przetwórstwo rolno-spożywcze

Wprowadzenie

Prace nad prawnym uregulowaniem problematyki uciążliwości zapachowej podejmowane są od wielu lat zarówno w kraju, jak i całej Unii Europejskiej. Wieloaspektowość tego problemu powoduje, że do chwili obecnej nie ma jednolitego prawodawstwa unijnego w tym zakresie, w formie dyrektywy lub wytycznych.

Jednak sam problem istnieje. Do resortu środowiska napływają liczne interpelacje poselskie, zapytania senatorskie, skargi mieszkańców i apele samorządów dotyczące problemu uciążliwości zapachowej. Ministerstwo Środowiska zauważając rosnący problem uciążliwości zapachowej, po przeprowadzeniu analiz z uwzględnieniem istniejącej sytuacji społecznej i ekonomiczno – gospodarczej, próbując wypełnić lukę prawną w tym zakresie opracowało Kodeks przeciwdziałania uciążliwości zapachowej.

Kodeks zawiera zbiór praktyk, działań przyjaznych środowisku, których zastosowanie może przyczynić się do ograniczenia uciążliwości zapachowej, negatywnego jej wpływu na ludzi i środowisko naturalne oraz podniesienia jakości życia mieszkańców narażonych na uciążliwość zapachową.

Uwarunkowania prawne

- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2016 r. poz. 672) - art. 362 ust. 1, art. 363, art. 154, art. 188;
- ustawa z dnia 10 lipca 2007 r. *o nawozach i nawożeniu* (Dz. U. z 2015 r. poz. 625, z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie *szczególnych wymagań, jakim powinny odpowiadać programy działań mających na celu ograniczanie odpływu azotu ze źródeł rolniczych* (Dz. U. z 2003 r. Nr 4, poz. 44);
- rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 7 października 1997 r. w sprawie *warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2014 r. poz. 81, z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie *warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422);
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 listopada 2005 r. w sprawie *warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać bazy i stacje paliw płynnych, rurociągi przesyłowe dalekosiężne służące do transportu ropy naftowej i produktów naftowych i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1853);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie *wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu* (Dz. U. z 2010 r. Nr 16, poz. 87);

Uwarunkowania prawne c.d.

- pozwolenia zintegrowane (art. 201 ustawy – Poś) – rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. *w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1169) – wymóg ten dotyczy m.in. instalacji do chowu lub hodowli drobiu lub świń o liczbie stanowisk większej niż:
  - ❖ 40 000 w przypadku drobiu,
  - ❖ 2 000 w przypadku świń o wadze ponad 30 kg,
  - ❖ 750 w przypadku macior;
- art. 66 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2016 r. poz. 335) (ooś) raport oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko powinien zawierać porównanie proponowanej techniki z najlepszymi dostępnymi technikami;
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2015 r. poz. 199, z późn. zm.) – plan zagospodarowania przestrzennego – zapis o zakazie lokalizacji;
- postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach - art. 62 i art. 82 ustawy ooś.

Uwarunkowania prawne c.d.

Zgodnie z art. 47 ust. 2 ustawy – *Prawo wodne* (Dz. U. z 2015 poz. 469, z późn. zm.) minister właściwy do spraw rolnictwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska opracował zbiór zasad dobrej praktyki rolniczej.

W ramach *Kodeksu dobrej praktyki rolniczej* określono praktyki, zasady i procedury m.in. działań w zakresie ochrony powietrza, mających na celu ograniczenie emisji substancji zapachowoczynnych z produkcji rolniczej, poprzez prawidłowe stosowanie nawozów i utrzymywanie budynków inwentarskich.

Metody zapobiegania i zmniejszania emisji odorów

Uciążliwość zapachowa może być ograniczana lub eliminowana na różnych etapach inwestycji tzn. na etapie planowania i realizacji projektu budowlanego oraz eksploatacji instalacji.

Etap planowania instalacji

- odpowiednie planowanie przestrzenne;
- właściwe usytuowanie odpowietrzeń zbiorników w celu ich oddalenia od miejsc przebywania ludzi;
- tworzenie strefy buforowej;
- kształtowanie krajobrazu.

Etap eksploatacji instalacji

- prowadzenie regularnych przeglądów i konserwacji uszczelnień, szczególnie na rurociągach, pompach i innych potencjalnych źródłach emisji substancji zapachowoczynnych;
- unikanie prowadzenia działalności uciążliwej zapachowo w porze wieczorowej i w dni wolne od pracy, a nawet wtedy gdy kierunek wiatru jest niekorzystny dla otoczenia zakładu;

Metody zapobiegania i zmniejszania emisji odorów c.d.

- właściwe przechowywanie materiałów o oddziaływaniu zapachowym w magazynach – w wyodrębnionym chłodnym miejscu;
- stosowanie materiałów o niskiej uciążliwości zapachowej - zastąpienie stosowanych w procesie technologicznym materiałów lub surowców materiałami powodującymi mniejszą emisję substancji zapachowych.

Działania techniczne

- regulacja parametrów procesu (temperatura, ciśnienie, czas trwania, intensywność wentylacji);
- spełnienie wymagań najlepszej dostępnej techniki BAT;
- unikanie mieszania lustra cieczy przy napełnianiu i opróżnianiu zbiorników;
- unikanie przerywania procesu beztlenowego;
- zastosowanie pływających kul, sieci na powierzchni otwartych zbiorników i lagun;
- stosowanie dolnego napełniania zbiorników oraz pomp zanurzeniowych dla uniknięcia wzruszania powierzchni cieczy;
- zapobieganie tworzenia się szlamów w zbiornikach rozkładu biologicznego w celu niedopuszczenia do powstania rozkładu anaerobowego (beztlenowego);

Metody zapobiegania i zmniejszania emisji odorów c.d.

- właściwe przechowywanie materiałów o oddziaływaniu zapachowym w magazynach – stosowanie napowietrzania zbiorników w celu zmniejszenia stężenia substancji;
- stosowanie naglebowego lub podglebowego wtrysku gnojowicy zamiast klasycznych płytek rozbryzgowych;
- hermetyzacja;
- prowadzenie transportu technologicznego materiałów produkcyjnych uciążliwych zapachowo w szczelnie zamkniętych przewodach - ograniczenie do minimum transportu okresowego w pojemnikach;
- zastosowanie zamkniętego obiegu gazów przy rozładunku i załadunku zbiorników z cieczami o intensywnym zapachu;
- zakrywanie zbiorników i lagun;
- zastosowanie technik filtracyjnych.

Metody zapobiegania i zmniejszania emisji odorów c.d.

W przypadku nieosiągnięcia oczekiwanych efektów redukcyjnych, przy wyczerpaniu wszystkich możliwości zmniejszenia i ograniczania uciążliwości zapachowej przy zastosowaniu rozwiązań technicznych istnieje możliwość zastosowania metod osłonowych, maskujących występowanie substancji zapachowych, np.:

- dezodoryzacja;
- zamglawianie;
- rozcieńczanie strumienia substancji zapachowych – poprzez zwiększenie objętości powietrza; (zmiana charakterystyki emisji, wzrost prędkości wylotu z emitora i wyniku tego zwiększenie efektywnej wysokości komina - działania te w efekcie wpływają na dyspersję atmosferyczną emitowanego strumienia);
- rozpraszanie w powietrzu – zmiana technicznych parametrów emitora tzn. podwyższenie wysokości emitora, albo zmniejszenie średnicy, a tym samym wpływające na lepszą dyspersję zanieczyszczeń.

Techniki redukcji i ograniczania emisji substancji zapachowych

» TECHNIKI FILTRACYJNE

- ❖ Techniki adsorpcyjne – węgiel aktywny, tlenki glinu, zeolity;
- ❖ Techniki biologiczne – biofiltry, biopłuczki;
- ❖ Techniki absorpcyjne
- ❖ Filtry katalityczne żelazowe

» SPALANIE

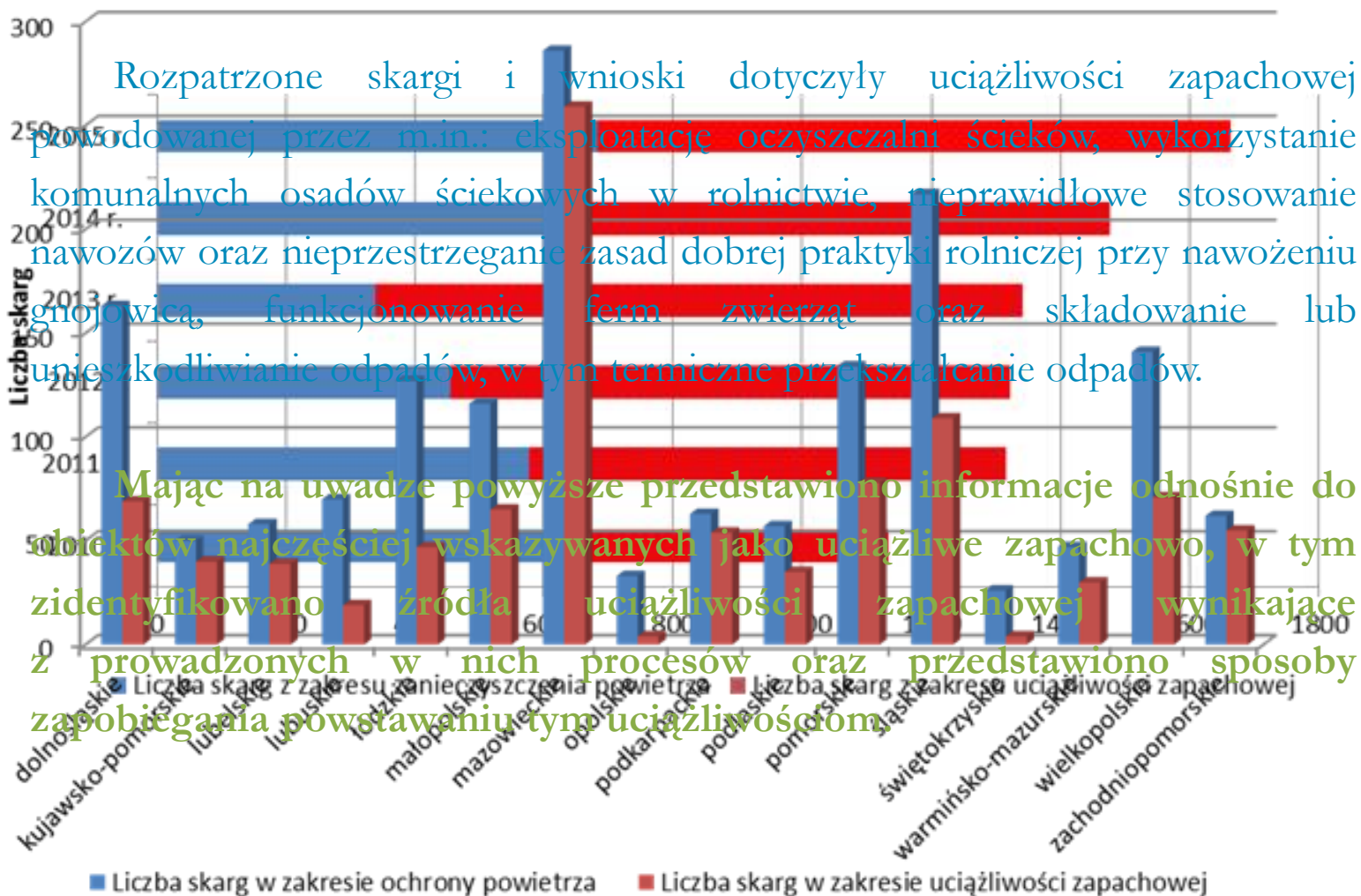
- ❖ Spalanie termiczne
- ❖ Spalanie katalityczne
- ❖ Technologia plazmy nietermicznej

» DEZODORYZACJA

- » Modyfikacja zapachu
- » Ozon
- » Kondensacja

Identyfikacja źródeł emisji substancji odoroczynnych oraz działania zaradcze

Techniki redukcji i ograniczania emisji substancji zapachowych

- Gospodarka odpadami: składowiska odpadów, MBP, kompostowanie, termiczne przekształcanie odpadów
- Gospodarka wodno-ściekowa
- Rolnictwo: obiekty hodowlane, nawozy naturalne, biogazownie
- Przetwórstwo rolno-spożywcze: zakłady mięsne i rybne, piekarnie i wytwórnie pieczywa cukierniczego, alkohol – browary i gorzelnie

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Projekt

KODEKS PRZECIWDZIAŁANIA UCIĄŻLIWOŚCI ZAPACHOWEJ

Departament Ochrony Powietrza

Warszawa, 6 czerwca 2016 r.